

С.О. РОМАНЮК, асистент

Вінницький національний технічний університет

**ПРОЕКТ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПАРКІВ
АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ОРГАНІЗАЦІЙ
АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ**

Ефективність роботи системи технічної підготовки (СТП) парків автотранспортних засобів (АТЗ) та виробничо-технічної бази (ВТБ) впливає на собівартість, якість перевезення, підвищення рівня розвитку, забезпечення успішного функціонування організацій автомобільного транспорту (ОАТ).

Провівши аналіз роботи ВТБ та СТП ОАТ можна зробити висновок:

- ВТБ ОАТ в значній мірі ліквідовані;
- більша частина обсягів перевезень пасажирів в Україні здійснюється ОАТ, які або не мають власної ВТБ взагалі, або вона є фізично і/або морально застарілою, або не відповідає вимогам структури парку АТЗ, або не використовується ефективно;
- основна частина робіт з технічного обслуговування та поточного ремонту (ТО та ПР) виконується в примітивних умовах, не на ВТБ ОАТ чи СТО та оплачується за тіншовими схемами.
- оскільки АТЗ на ОАТ різномарочний, а також вітчизняного і закордонного виробництва, не рідко, бувши у використанні, СТП потрібно однаково ефективно проводити ТО та ПР.

При цьому в періодах економічного спаду, невизначеності майбутнього світової і/або національної та регіональних економік простежується прагнення ОАТ до уникання реалізації проектів, пов'язаних з розширенням і/або оновленням як власне парків АТЗ, так і ВТБ.

Замінити чи купити обладнання для повного комплексу робіт по ТО та ПР у ОАТ немає можливості і немає гарантій, що обладнання окупиться до того моменту, коли воно буде вважатися морально і/або фізично застарілим. ОАТ слід розглядати не типові проекти розвитку та використовувати інноваційні бізнес-моделі для прийняття рішень.

Одним з таких проектів може стати проект регіонального партнерства ОАТ в розвитку СТП парків АТЗ – це розвиток системи забезпечення ОАТ-партнерів послугами з технічної підготовки парків АТЗ на основі централізації виробництва і/або даних послуг з метою закупівель окремих видів досягнення цільових значень ключових показників діяльності СТП парків АТЗ ОАТ-партнерів як цілей партнерства в умовах ризику та невизначеності через реалізацію найбільш ефективного, в загальному випадку, комплексу заходів організаційного, економічного, технічного, інвестиційного характеру в межах встановлених часових і вартісних обмежень.

Деякі з цих заходів носять чітко виражений проектний характер і можуть управлятися як підпроекти в складі проекту регіонального партнерства. Зокрема це стосується технічних заходів, які здійснюються як проекти оновлення, консервації, ліквідації (з можливим «перерозподілом» технічного устаткування між ВТБ окремих ОАТ-партнерів) – об'єкти основних виробничих фондів.

СТП парків АТЗ ОАТ, за визначенням, включає ВТБ разом з ремонтно-обслуговуючим персоналом та інженерно-технічними працівниками, а також з елементами технічної організації та управління виробництвом. При цьому ВТБ ОАТ утворюється фондами, які призначені для технічного забезпечення процесу підтримування та відновлювання працездатності АТЗ, а також утримування будівель, споруд, комунікацій та інших об'єктів у належному стані. Структуру фондів, які утворюють ВТБ, також може бути

представлена як така, що складається з пасивної (будівлі, споруди) й активної (технічне устаткування, інструмент, пристрої) частин. Проекти оновлення ВТБ ОАТ можна класифікувати відповідно до діючої класифікації процесів відтворення основних фондів і напрямів капіталовкладень. Згідно з останньою розрізняють такі процеси [1, с. 163-164]:

- технічне переоснащення;
- реконструкція;
- розширення;
- нове будівництво.

Технічне переоснащення – це оновлення активної частини виробничих фондів на підставі: впровадження нової техніки (технічного устаткування, пристроїв, оснастки для ТО та ПР АТЗ) і технології; підвищення рівня механізації та автоматизації процесів ТО та ПР АТЗ; модернізації діючого устаткування; удосконалення форм організації виробництва і праці.

Особливістю технічного переоснащення є оновлення засобів праці без збільшення виробничих площ ОАТ та обов'язкового скорочення кількості працюючих. У процесі технічного переоснащення виникає потреба в частковій перебудові виробництва, побутових і складських приміщень, підведенні або ліквідації комунікацій, поліпшенні енергетичного постачання. Проте зміни в пасивній частині основних фондів не повинні перевищувати 10-15 %.

За основні розділи планів технічного переоснащення ОАТ виступають: зведені техніко-економічні показники, які характеризують кінцеву мету і результати технічного переоснащення; заходи технічного переоснащення; потреба в матеріально-технічних ресурсах та устаткуванні; обсяг будівельно-монтажних робіт; величина капіталовкладень.

Реконструкція, як відомо, ґрунтується на оновленні пасивної частини і підвищенні технічного рівня активної частини основних виробничих фондів. При реконструкції обсяг будівельно-монтажних робіт більший, ніж при технічному переоснащенні, оскільки поряд із демонтажем і монтажем технічного устаткування приймаються рішення щодо зміни об'ємно-планувальних рішень щодо виробничих приміщень.

Розширення – будівництво окремих цехів, приміщень, виробничих підрозділів, комунікацій та інших об'єктів на території функціонуючої ОАТ.

Нове будівництво – це фактично створення ОАТ на засадах класичного АТП – будівлі, споруди, технічна оснастка, стоянка АТЗ, заправні станції, комунікації тощо – на нових майданчиках.

Нове будівництво передбачає єдність процесів створення активної і пасивної частини основних фондів ОАТ відповідно до проекту, в якому збалансовані обсяг робіт з ТО та ПР і технічний рівень ВТБ.

Ситуація, яка складається на сьогодні на практиці щодо розвитку ВТБ, дає підстави вважати реконструкцію найбільш поширеною і загальною формою реалізації науково-технічного процесу в ОАТ. При цьому реконструкція може охоплювати не лише технічне переоснащення ВТБ, а й її розширення. Реконструкція забезпечує перехід від індивідуального ТО та ПР в рамках замкнутого технічного циклу окремої ОАТ до розвитку спеціалізованого виробництва і кооперативних форм зв'язків між виробничими підрозділами та створення індустріальної технології ТО та ПР АТЗ.

Таким чином, за один з основних напрямків розвитку СТП парків АТЗ ОАТ виступає реалізація проектів оновлення ВТБ (об'єктів основних виробничих фондів). За основні різновиди зазначених пунктів виступають проекти технічного переоснащення, реконструкції, розширення та нового будівництва.

Список літератури

1. Аксенова З. И. Анализ производственно-хозяйственной деятельности автотранспортных предприятий / З. И. Аксенова, А. А. Бачурин. – М. : Транспорт, 1990. – 255 с.